

N:o 26.

Ank. till Riksd. Kansli d. 22 Febr. 1869, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga remiss å Kongl. Kammar-kollegii berättelse om Sala silfververks ränteersättningsfond för år 1867. (I. A.)

Till Stats-Utskottet har Kongl. Maj:t genom nådig remiss den 12 nästlidne Januari behagat öfverlemna Kongl. Kammar-kollegii under den 21 November 1868 afgifna berättelse, angående Sala silfververks ränteersättningsfonds tillstånd och förvaltning under redogörelseåret 1867, innefattande tiden från den 1 November 1866 till samma dag påföljda år; och inhemtas deraf följande förhållanden:

A) Ingående behållning den 1 November 1866.

Utestående kapital, emot inteckning i fast egendom	147,465: —	
” ” i Riksgälds-kontoret	30,000: —	
” ” i Wexiö Hypotheksförening	27,649: —	
” ” obetalda intressen	2,189: 74.	
” ” i kassan utan ränta	11: 62.	207,315: 36.

Anm. Denna ingående balans uppgår till 294 R:dr 30 öre mindre, än hvad uti nästföregående redogörelse (se Stats-Utskottets Utlåtande N:o 6 vid 1868 års riksdag) utbalanserades, eller 207,609 R:dr 66 öre. Anledningen till denna skiljaktighet förefinnes deri, att uti den berättelse, som till nästlidna års riksdag af Kammar-kollegium afgafs, oriktigt upptagits en post i den utgående balansen af 294 R:dr 30 öre, utgörande »ränta å Sala bergslags förskott», hvilken post i den sednast afgifna berättelsen blifvit utesluten.

Bih. till Riksd. Prot. 1869. 4 Saml. 1 Afd. 12 Häft.

B) Influtna medel till fonden under redogörelseåret.

Silfverafsättningen för år 1866, då silfvertillverkningen utgjorde 3,935 lödiga marker 13 grän fint silfver, uppgick till 703 R:dr silfverspecie, motsvarande	Riksmünt	2,812: —	
1867 års ränta å utlånta medel		10,886: 95.	
” ” ” af Sala bergslag		193: 50.	
Ränte-öfverbetalningar		73: 50.	13,965: 95.
Summa fondens behållning den 1 Nov. 1867			221,281: 31.

hvaraf:

Sala bergslags förskott	2,000: —	
Ränte-öfverbetalningar	43: 50.	
Utestående kapital mot in-teckning i fastighet	147,165: —	
” ” i Riksgälds-kontoret	30,000: —	
” ” i Wexiö Hypotheksförening	27,249: —	
” ” obetalda räntor	2,136: 41.	
” ” hos Sala bergslag mot ränta	8,200: —	
Kontant i kassan utan ränta	4,487: 40.	221,281: 31.

Hänvisande till hvad rörande detta ärende omförmäles uti Stats-Utskottets Utlåtanden för de sednaste riksdagarne, anser Utskottet sig böra i minnet återkalla, hurusom, till följd af träffad öfverenskommelse mellan Kongl. Maj:t och Kronan samt Sala bergslags intressenter, ofvanberörda ränteersättningsfond, jemlikt Kongl. Brefvet den 31 Oktober 1829, inrättats i ändamål att, genom dess afkastning, silfververket i framtiden skulle blifva iståndsatt att upprätthålla bergsbruket, utan vidare begagnande af Kongl. Kammar-kollegii den 20 September 1743 utfärdade arrende-kontrakt om räntorna af de sex nedre socknarne af Salbergs län, nemligen Sala, Möklinta, Norrby, Kila, Kumla och Terna; — att till fondens bildande, enligt berörda öfverenskommelse, årligen skall, då silfvertillverkningen icke öfverstiger 2,500 lödiga marker, afsättas 185 R:dr silfverspecie och för hvarje fulla 100 marker der-utöfver 37 R:dr nyss nämnda mynt, hvilka medel i gångbart mynt förvandlas; — och att med samlande af denna fond skall fortfara till dess årliga afkastningen deraf utgör eller motsvarar 1,100 tunnor spanmål, hälften råg och hälften korn, hvarefter silfververkets afsättningar till fonden komma att upphöra samt afgöras bör, antingen bergslaget då skall till Statsverket betala de genom berörda kontrakt arrenderade räntorna till fulla värdet efter årliga markegången, med bibehållande af kontraktet i öfrigt, eller ock detsamma då komma att upphöra samt räntorna till Statsverket öfverlemnas.

Af den nu granskade redogörelsen visar sig, att den i bergslagets kassa utan ränta inestående summa, som vid förra redogörelsens afgifvande utgjorde

blott 11 R:dr 62 öre, den 1 November 1867 ökats till 4,487 R:dr 40 öre och att, vid jämförelse med länets markegång å spanmål, ränteersättningsfonden, med beräkning af räntefoten till fem å sex procent, synes inom icke aflägsen tid närma sig det belopp, vid hvars uppnående frågan om räntornas godtgörande till Statsverket eller kontraktets upphörande bör afgöras;

hvilket allt Stats-Utskottet ansett sig böra till Riksdagens kännedom meddela.

Stockholm den 22 Februari 1869.

På Utskottets vägnar:

Arr. Fr:son Possé.

N:o 27.

Ank. till Riksd. Kansli d. 22 Febr. 1869, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion, angående befrielse för s. k. hästhemman från utgörande af dagsverken till boställsinnehafvare vid Skånska Dragon-regementet. (I. A.)

Uti en inom Riksdagens Andra Kammare väckt och till Stats-Utskottet remitterad motion (N:o 284) har Herr *Per Nilsson* från Christianstads län anfört, hurusom, vid upprättandet af indelningsverket för Södra Skånska Kavalleriet eller det nuvarande Skånska Dragon-regementet, räntorna från vissa gårdar, kallade hästhemman, blifvit anslagna till befälets aflöning, men att en stor del af dessa hemman, nemligen alla sådana, som voro belägna inom 2 mil från närmaste boställe, dessutom fått sig ålagdt att till dessa boställen utgöra dagsverken emot en ersättning af allenast 8 öre silfvermynt för hvarje öke- och 4 öre samma mynt för hvarje drängedagsverke. Denna ersättning, som efter den tidens myntvärde någorlunda motsvarade dagsverksprisen, vore numera nästan utan allt värde, då den, efter vanlig evalvering, endast uppginge till respektive 12 och 6 öre riksmünt. Dessa hemman hade således i förhållande till andra blifvit hårdt betungade, hvilket föranledt flerfaldiga klagomål, utan att